

KIYISAL ALAN PLANLAMA DERSİ

2. HAFTA

“kıyı kanunu”

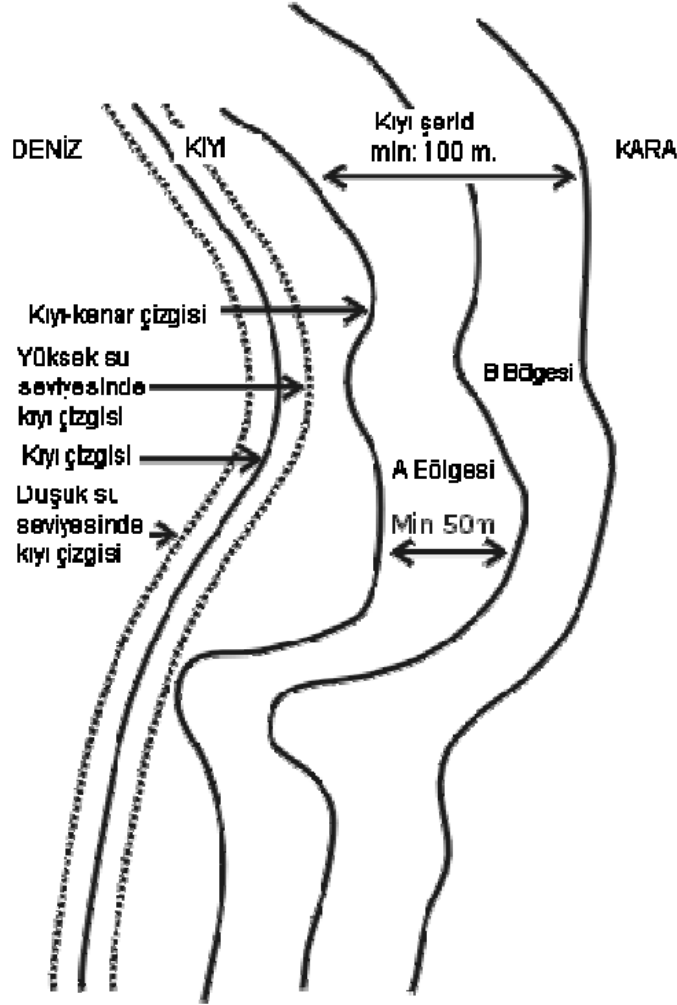
En son yayınlanan 17.04.1990 tarihli kıyı kanununda ise, 21.11.1984 tarihinde çıkan kıyı kanunu tanımlamaları kullanılmıştır (Resmi Gazete 1984, Resmi Gazete 1990). Kanunda;

- Kıyı çizgisi: Deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda taşkın durumları dışında suyun karaya değdiği noktaların birleşmesiyle oluşan çizgidir.
- Kıyı kenar çizgisi: Deniz, akarsu, tabii ve suni göllerde kıyı çizgisinden sonra kara yönünde devam eden, su hareketlerinin oluşturduğu kumluk, çakıllık, taşlık, sazlık, bataklık alanın tabii sınırıdır.
- Kıyı: Kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasındaki alandır.
- Kıyı şeridi: Yatay olarak kıyı-kenar çizgisinden başlayıp, en az 100 m. genişlikteki bölge olarak tanımlanmaktadır (Şekil 2).

Kıyıda bir değişikliğe neden olacak boyutlarda; kıyının kazılması ve kum-çakıl çıkartılması, kıyı ve kıyı bölgesine; toprak, çöp ve atıkların boşaltılması yasaklanmıştır. Kıyıda, arazi kullanım planlamasının verdiği izne bağlı olarak gerçekleştirilmesi mümkün olan bazı yapılar; kıyıyı korumak veya halkın kıyıyı kullanımına olanak sağlayan altyapı; iskele, liman, barınak, palamar bağlama yapısı, rıhtım, dalgakıran, köprü, deniz duvarı, deniz feneri, tekne vinci, gemiler için kuru palamar ve depolama olanağı, tuz üretim tesisi, balıkçı tesisleri, arıtma tesisi, terfi merkezleri ve diğerleridir. Tersane, gemi sökme tesisleri, balık üretimi için deniz çiftlikleri gibi tesisler ve binalar olarak faaliyetin türünden dolayı kıyıdan içeride yer alamayacak olan yapılarda vardır (Özhan 1996).

Kıyı şeridinin ilk 50 m. genişliğindeki alanda (Şekil 2 A bölgesi); kıyıda yapılabilecek tesisler dışında başka hiçbir binanın inşaatına izin verilemez. Bu alan sadece; yaya ulaşımı, yürüme, rahatlama, çevreyi görme ve rekreasyonel amaçlar için kullanılmak üzere planlanabilmektedir. Kıyı şeridinin kalan kısmında (Şekil 2: B bölgesi); arazi kullanım planlamasının iznine tabi olarak yollar, halka açık olan rekreasyonel ve turizm olanakları ve evsel atık su arıtma tesisi kurulabilmektedir (Özhan 1996).

Kıyı ve kıyı şeridi boyunca, serbest ulaşımı engelleyecek; bariyer, duvar, tahta veya tel çit, hendek, yığınak veya benzerinin yapılması yasaktır (Özhan 1996).

Şekil 2.2 Kıyılara ilişkin tanımlar (Özhan 1996)

Kaynaklar:

- T.C. Resmi Gazete 1984. 3086 No'lu Kıyı Kanunu, Tarih 1 Aralık 1984, Özhan, E. 1996 Sayı:18592, sayfa 15-18, Ankara.
- T.C. Resmi Gazete 1990. 3621 No'lu Kıyı Kanunu, Tarih 17 Nisan 1990, Sayı:20495, sayfa 1-4, Ankara.
- Coastal Zone Management in Turkey. Ocean and Coastal Management, Vol 30 No 2, Sayfa 153-176.